

SADOVA (COMUNĂ, JUDEȚUL SUCEAVA)

Comună situată în partea de nord-vest a județului Suceava, la o distanță de aproximativ 80 de kilometri de municipiul Suceava. Comuna include un singur sat, Sadova, străbătut de pârâul omonim (afluent al râului Moldova) și atestat pentru prima dată în documentele moldovenești în 1630. Informațiile cu privire la evoluția romilor din Sadova sunt foarte lacunare. Recensământul populației din Moldova din anii 1772- 1773 a înregistrat aici 90 de gospodării, locuite în mare parte de țărani liberi, însă nici un rom. În anul 1774, Bucovina (împreună cu satul Sadova) au fost anexate de către Imperiul Habsburgic; recensămintele efectuate de către autoritățile austriece în cursul secolului al XIX-lea au înregistrat o anumită creștere demografică în Sadova ca urmare a stabilirii unor familii de români ardeleni și evrei, însă nu au consemnat informații despre romi.

După unirea Bucovinei cu România în 1918, comuna Sadova a intrat în componența județului Câmpulung, iar recensământul general din 1930 a identificat în comună 1831 de locuitori, dintre care 21 erau ruși și 8 evrei (nici un rom). După 1931, comuna Sadova a fost arondată județului Storojineț. Recensământul efectuat de către Legiunea de Jandarmi Storojineț în mai 1942 a adus anumite corecții datelor demografice culese în 1930. Astfel, au fost identificați în comuna Sadova 18 romi sedentari nemobilizabili (4 familii), lipsiți de mijloace de trai și având, în unele cazuri, cazier. Toți cei 18 romi au fost incluși pe lista finală a deportaților, li s-au românizat bunurile și au fost escortați de către jandarmii locali la sediul Legiunii de Jandarmi Storojineț în jurul datei de 12 septembrie. Romii din Sadova au fost îmbarcați, în vagoane de tren și transportați în Iași în data de 14 septembrie. După o scurtă staționare în Iași, aceste vagoane au fost atașate trenului special E7 Iași- Tighina, care a pornit spre Transnistria în dimineața zilei de 16 septembrie 1942. Este posibil că romii din Sadova să fi fost strămutați, alături de alți deportați din județul Storojineț, în comuna Blașoi Karanica, județul Oceakov. Din păcate, nu se cunosc alte informații cu privire la situația lor.

Surse:

U.S.H.M.M., RG-25.050M ‘Selected Records from Various Archives of Romania Concerning Roma’, D.A.N.I.C., Rola 2, Fond Inspectoratul General al Jandarmeriei, Dosar nr. 127/1942, f. 71, 103.

U.S.H.M.M., RG-25.050M ‘Selected Records from Various Archives of Romania Concerning Roma’, D.A.N.I.C., Rola 3, Fond Inspectoratul General al Jandarmeriei, Dosar nr. 203/1942, f. 139, 151.

Dmitriev, P.G., 1975. *Moldova în epoca feudalismului*, vol. 7, partea I. Chișinău: Editura “Știința”, p. 249.

Institutul Central de Statistică București, 1938. *Recensământ general al populației din 1930 (RGP)*, vol. II, *Neam, limbă maternă, religie*, partea 1, *Neam, limbă maternă*. București: Editura Institutului Central de Statistică, pp. 114- 115.

Moldovanu, Dragoș, coord. 1991. *Tezaurul toponimic al României. Moldova. Repertoriul istoric al unităților administrativ-teritoriale (1772–1988)*, vol. I, partea 1, *Unități simple (Localități și moșii): A-O*. București: Editura Academiei Române, p. 1020.

Rusu, Gheorghe, 1999, “Sadova- scurt istoric” în Gheorghe Rusu (coordonator), *Sadova. “Satul cu oameni frumoși”*. *Însemnări monografice*. Cîmpulung-Bucovina: Biblioteca “Miorița”, pp. 9- 34.